

De slag om de kinderbijslag

UCSIA - Webinar 3 mei 2021

Henk Van Hootegem, henk.vanhootegem@cntr.be
Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
@luttepauvrete

Steunpunt tot bestrijding van armoede

- [Algemeen Verslag over de Armoede](#) (1995), eerste overlegproces:
  - belang van samenwerking overheden
  - armoede in termen van mensenrechten
  - participatie van mensen in armoede
- [Samenwerkingsakkoord](#) (1999): oprichting Steunpunt
  - als interfederale, publieke en onafhankelijke instelling
  - met mensenrechtenbenadering
  - organisatie overleg met mensen in armoede en diverse actoren

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
@luttepauvrete

- Missie = evaluatie van de effectiviteit van uitoefening van rechten, met verschillende manieren
  - 1) Organisatie van overleg - in functie van tweejaarlijkse Verslagen - met mensen in armoede, hun verenigingen en netwerken, en diverse andere actoren
  - 2) Adviezen en aanbevelingen
  - 3) Informatieverspreiding en bijdrage aan onderzoek
  - 4) Project Rechtspraak (met recent Cahier rond het behoud van de band tussen ouder en kind bij plaatsing)
  - 5) Opvolging van de mensenrechtenverdragen
  - 6) Werkzaamheden rond specifieke thema's, zoals non-take-up van rechten, ex ante evaluatie, statuut samenwonende, ...
- Meer op www.armoedebestrijding.be en www.luttepauvrete.be

Werkzaamheden rond kinderbijslag

- Tweejaarlijks Verslag '[Sociale bescherming en armoede](#)' (2013) : hoofdstuk 'Sociale bescherming voor kinderen en hun gezin'
- Medewerking aan armoedetoets hervorming kinderbijslag, met ook [nota](#) (april 2017)
- Opmerking: huidig overlegproces 'Solidariteit en armoede', in functie van tweejaarlijks Verslag 2020-2021 (publicatie eind 2021)

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
@luttepauvrete

Rechtenbenadering

- Recht verbonden aan het bestaan van het kind (art. 5 en 18 van het Kinderrechtenverdrag)
- Kinderbijslag komt toe aan degenen die instaan voor de opvoeding van het kind om hen daarin te ondersteunen. Aandachtspunt: behoud van de band tussen ouder en kind bij plaatsing

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
@luttepauvrete

Belang van de kinderbijslag

- Belang van de kinderbijslag
  - als vast, voorspelbaar en vrij besteedbaar inkomen
  - rol van de kinderbijslag in armoede(bestrijding)
  - onvoorwaardelijk recht (er zijn andere middelen en wegen in het kader van participatie aan kleuteronderwijs en dergelijke)

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
@luttepauvrete

Mattheus is nooit ver weg

- De vlag 'elk kind is gelijk' dekt verschillende ladingen: heel verschillende levenssituaties en -omstandigheden
- Ongelijkheden & Mattheuseffecten in verschillende maatschappelijke domeinen, sectoren, ... bij opname van voordelen en diensten (fiscaliteit, onderwijs, kinderopvang, ...). Zie ook verschillende redenen voor non-take-up.
- Meer herverdeling is gerechtvaardigd
- Middelen weghalen uit kinderbijslag voor investeren in diensten, staat niet garant voor meer efficiëntie of take-up

Proportioneel universalisme

- Universaliteit
- Selectiviteit
- Maar de verhouding mag best wat anders

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
@luttepauvrete

Pistes

- Verlagen van basisbedragen voor hogere inkomensgroepen, met verschuiving in functie van hogere sociale toeslagen
- Verschuiven van de middelen van kinderopvangtoeslag en kleutertoeslag
- Fiscaliseren? Voor- en nadelen afwegen, maar kadert in de oproep naar meer herverdeling
- Behoud van universeel karakter (en zo ook link houden met alle kinderen), maar kunnen differentiëren in basisbedragen
- Inspanningen verderzetten in identificatie van gezinnen/groepen in armoede
- Verdere stappen in automatische toekenning van rechten

- Welvaartsvast maken van de verschillende bedragen
- Armoede, kinderarmoede, gezinsarmoede...: alle hens aan dek!
Breder debat nodig in functie van armoedebestrijding: zie ook vraag naar nationaal kinderarmoedeplan, Europese Kindgarantie, ...
- Dank aan 'Wim de onderzoeker' en collega's voor monitoring en cijfermateriaal, in functie van verdere evaluatie en debat. We hebben ze nodig...

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaanonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
@luttepauvrete

Dank voor uw aandacht

- www.armoedebestrijding.be
- Newsflash, inschrijving via homepage website
- @luttepauvrete

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
 @luttepauvrete